

**ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ФИНАНСОВО ПРАВО“, ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. ПРАВО,
ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И
ПРАВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Финансово право“, от професионално направление 3.6. „Право“, Университета за национално и световно стопанство.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление.

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 13/13.05.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 16/10.06.2021 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 30/24.10.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 34/28.11.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група е в състав::

1. **проф. д-р Ганета Минкова**, СУ „Св. Кл. Охридски“ – ръководител;
2. **доц. д-р Валентина Голева**, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – член на ЕГ;
3. **Цветанка Иванова** – докторант в ИДП при БАН – член на ЕГ.

Наблюдаващ процедурата член на ПК: доц. д-р Екатерина Салкова.

Съгласно чл. 79а, ал. 2 на Закона за висшето образование (ЗВО), искането за акредитиране на докторска програма по „Финансово право“ (ФП) е законосъобразно, предвид дадените оценки от Акредитационния съвет на НАОА при последната **институционална акредитация на Университета за национално и световно стопанство (9.66, дадена на 19.10.2017 г. за срок от шест години)** и при **програмната акредитация на специалността от регулираните професии „Право“, образователно-квалификационна степен „магистър“ (9,19, дадена на 28.07.2016 г. за срок от шест години)**.

Обучението се провежда в Катедра „Публичноправни науки“ към Юридическия факултет (ЮФ). В ЮФ се провежда обучение по 10 докторски програми в ПН 3.6. Право – „Административно право и административен процес“, „Граждански процес“, „Гражданско и семейно право“, „Право на интелектуалната собственост“, „Римско частно право“, „Международно частно право“, „Международно право“, „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“, „Наказателно право“ и „Трудово право и обществено осигуряване“.

Искането е за акредитация на **нова докторска програма** по „Финансово право“.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Искането е за акредитация на нова докторска програма по „Финансово право“.

III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

По 1.1.1.

Университетът има публично оповестена политика по качеството. Създадената университетска **структура на управление на качеството** е оповестена също на интернет страницата на университета. Системата за управление на качеството (СУК) е внедрена със заповед на ректора от 10.05.2005 г. При ресертификационния одит, проведен през м. юни 2020 г. от международната сертифицираща организация NQA, е потвърдена нейната ефективност и съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001: 2015. Обхватът на системата включва провеждането на обучение във всички степени и форми на висше и продължаващо образование; управление и поддържане на качеството на обучение, на академичния състав и на научноизследователската дейност в университета и в неговите основни и обслужващи звена.

В Доклада-самооценка (стр. 10) се сочи, че редица вътрешни документи могат да бъдат намерени на под-сайт „Нормативни и административни документи“, достъпен на адрес <http://admin.unwe.bg>, но ЕГ е констатирала невъзможност за достъп до него.

Във висшето училище функционират съответни органи за наблюдение и контрол на качеството. Съветът по качеството е с председател заместник-ректор по учебната част. С цел подпомагане на дейността му по вертикала са структурирани Комисии за осигуряване и оценяване на качеството (КООК) на ниво университет. В комисиите участват заместник-деканите по качеството и международното сътрудничество на всички факултети, представители на студентите и на работодателските организации и синдикатите. Аналогично са структурирани факултетните КООК, в които също са включени представители на синдикатите, на студентите от обучаваните специалности във факултетите и на бизнеса.

Визията и мисията на УНСС са формулирани и публично оповестени на интернет страницата на университета. Обучението в ДП “Финансово право” има за цел, чрез успешно разработване и защита на дисертационен труд в областта на Финансовото право, да се създадат добре подготвени,

висококвалифицирани кадри, за нуждите на научно-преподавателската дейност и юридическата практика. Изведени са и конкретни **задачи** към докторантите, свързани с формулираната цел.

Приемът и обучението в докторската програма ще стават по реда и при условията, определени от действащото национално законодателство, както и от приетите от висшето училище вътрешноуниверситетски актове.

Дейността по обучение в докторски програми е обект на системно наблюдение, контрол и оценка, в съответствие с цялостната **Политика по качеството** на УНСС и действащата в институцията Система за управление на качеството (СУК).

В допълнително предоставените от ВУ документи е приложен проект на Анкетна карта за оценяване качеството на обучение от докторантите в катедра „ППН“, ЮФ при УНСС, одобрен на заседание на катедра ППН, проведено на 24.01.2022 г.

Обект на наблюдение и оценяване във връзка с поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението са: учебният процес; преподавателският състав; практическото обучение на докторантите; материално-техническата и информационната осигуреност на обучението; възможностите за включване на докторантите в научноизследователска дейност и тяхната успешна професионална реализация, след отчисляване и желана защита.

За наблюдаване на системата за оценяване и поддържане на качеството във висшето училище се провеждат необходимите вътрешни и външни одити. На интернет страницата на УНСС е публикувана информация за извършени външни одити за периода 2012-2021 г., както и за извършени вътрешни одити за периода 2015-2021 г.

Управлението на качеството е тясно свързано с периодичната **атестация** на преподавателския състав.

По 1.1.2.

Преподавателите в катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ на УНСС следват теоретичните и приложните достижения в областта на Финансовото право.

Обучението на докторантите в ДП „Финансово право“ в професионално направление 3.6. Право е насочено към: задълбочаване научноизследователската подготовка и преподавателска дейност; повишаване на фундаменталната и специализирана професионална компетентност в сферата на публичното право; подготовка на висококвалифицирани кадри с опит в областта; усъвършенстване езиковата подготовка по избран чужд език.

По 1.1.3.

В изпълнение на мисията и целите на УНСС за докторантите са създадени възможности да участват в научноизследователската дейност на УНСС, като се насърчава включването им в колективни научни проекти и им се гарантират правата на интелектуална собственост; да получават квалифицирана помощ и

ръководство при обучението в докторантура и при защитата на дисертационните им трудове; да ползват студентски общежития, библиотека, както и цялата база на УНСС за учебна, научноизследователска, спортна и културна дейност, да установяват контакти с други висши учебни заведения при условията на университетската мобилност и др.

По 1.1.4.

Залегналите в Закона за висшето образование и приложимото законодателство академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация са възприети изцяло и намират проявление в Етичния кодекс на УНСС и в работата на Комисията по академична етика (КАЕ). Основна цел на КАЕ е повишаване качеството на научната продукция на преподавателите, докторантите и студентите от университета чрез яснота, прозрачност и достъпност на получените научни данни и резултати, начините и методите за тяхното получаване, източниците на финансиране, недопускане на конфликти на интереси, кражба на данни, нарушаване на авторски права и плагиатство.

На интернет страницата на УНСС са публикувани годишни отчети за дейността на КАЕ за периода 2013 -2021 г. През отчетния период 2021 г. комисията е била сезирана с 13 жалби и сигнали, но няма данни за приетите от комисията решения, освен отбелязване в последния посочен сигнал, че комисията е отказала да се произнесе по подаден анонимен сигнал, уличаващ изтъкнат член на академичната общност в плагиатство.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

- 1. УНСС има стабилна политика за осигуряване на качеството, което се оповестява публично и е част от стратегическото управление на институцията;**
- 2. Обучението на докторанти по докторска програма „Финансово право“ е в съответствие с мисията, стратегията, целите и основните приоритети на висшето училище за висококачествено академично образование, развиващо фундаментални и приложни научни изследвания на съответно ниво, като е съобразено с действащото в страната законодателство;**
- 3. Дейността за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, като се съобразява спецификата ѝ;**
- 4. Висшето училище изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания, вкл. развитието на научната област и професионалното направление, както и потребността от висококвалифицирани специалисти по специалността, и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст;**

5. *Създадена е Комисия по академична етика, чрез дейността на която се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, нарушение на авторски права и плагиатство.*

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

По 2.1.1.

Процедурата за прием на докторанти е уредена в Правилника за прием на докторанти в УНСС. Видно от интернет страницата на УНСС, учебната документация включва: образец на учебен план, квалификационна характеристика, учебна програма. Образецът на индивидуален учебен план в специалност 3.6. Право е публично достъпен на интернет страницата на висшето училище.

Предвидено е изготвянето на посочените документи по отношение на конкретните докторски програми да става при активното участие и отчитане на експертното мнение на авторитетни и опитни специалисти, на потребители на кадри и на потенциалните студенти и докторанти, които вече се обучават или ще се обучават по други и по тази програма. *В случая обаче няма данни за участие на посочените лица. Не са представени мнения, консултации или становища от специалисти в областта на теорията и практиката при изготвяне на учебния план и учебната програма (такава всъщност липсва) в докторска програма „Финансово право“.*

Не са представени данни относно потенциала на докторската програма и конкурентната среда при сравняване с практиката в други висши училища.

Представеният **набор от документи** за предлаганата от институцията докторска програма **включва** в целите на програмата, описание на получаваната квалификация, както и описание на професионалните компетенции, получавани след защита на дисертационен труд в областта на Финансовото право.

Представеният Учебен план отговаря на образца на учебен план, публикуван на интернет страницата на УНСС. В допълнително представените документи са приложени Учебна програма по Финансово право - Блок Б, в която дисциплината е посочена като избираема, и Учебна програма по Конституционно право – Блок А. Представен е и проект на **Индивидуален учебен план** на докторант по години.

Представена е програма за конкурсен изпит по дисциплината Финансово право, в която ЕГ констатира твърде недостатъчна литература (19 източници на български език), поради което изводът на ЕГ е, че по-скоро това

е литература, която може да е предвидена за семестриален изпит – в нея няма нито един чуждестранен автор.

Представена е квалификационна характеристика за докторската програма „Финансово право“, която съответства на публикувания образец на интернет страницата на УНСС.

Финансовото право присъства в много сфери на държавно управление, но в проекта на Учебен план не се предвиждат специални дисциплини като Бюджетно право, Митническо право, Валутно право. Представен е конспект по дисциплината „Методология на правните изследвания“, както и по учебни програми по Обща теория на правото и Данъчно право.

По 2.1.2.

При периодичното обновяване на документацията по подготовката на докторанти се отчитат както промените в нормативната уредба, така и мнението на обучаващи се и на специалисти от практиката. *В настоящата процедура обаче не са представени достатъчно данни за оказано съдействие от потребителите на кадри и други заинтересовани страни във връзка с релевантната за докторската програма учебна документация.*

По 2.1.3.

Представени са Индивидуален учебен план, Учебна програма и Квалификационна характеристика. Индивидуалният учебен план на докторанта се разработва въз основа на Общия учебен план на докторската програма и е съобразен с научноизследователския профил на конкретния дисертационен проект. Индивидуалният учебен план съдържа: наименованието на факултета и катедрата, в която се обучава докторантът; формата на обучение (редовна, задочна, самостоятелна); вида на докторантурата (субсидирана от държавата/срещу индивидуално заплащане); наименованието на научната специалност, по която се обучава докторантът; въз основа на коя заповед докторантът е зачислен; срока на обучение в докторантура; името и академичната длъжност на научния ръководител; темата на дисертационния труд; общия брой кредити, който не може да бъде по-малко от 190; разпределението на всички дейности по години; изпитите и сроковете за полагането им; посещенията на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви; педагогическа или друга академична дейност; етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Докторантът представя отчет, в който се отчитат образователната, научноизследователската и преподавателската дейност. Редовните докторанти отчитат своята работа на всяко тримесечие. Работата на докторанта за съответното тримесечие се оценява положително или отрицателно. Всички докторанти отчитат своята работа в края на всяка академична година. Отчетите се представят в обучаващата катедра на хартиен носител и в електронен вид (електронна поща или електронен носител). Докторантите получават положителна или отрицателна годишна атестация.

До защита на дисертационния труд се допуска само докторант, който е отчислен с право на защита.

На интернет страницата на УНСС има информация относно вида и броя на акредитираните докторски програми. В професионално направление 3.6. Право акредитираните докторски програми са 10 на брой.

По 2.1.4.

Не са представени конкретни данни относно анализ на възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на финансовоправната наука и пазара на труда.

По 2.1.5.

Преподавателите от катедра „Публичноправни науки“ участват в международни и национални научни конференции, организационни комитети на конференции, научни журита, редакционни колегии и съвети на издания, проекти, съвместни научни разработки и други научни форуми.

Към момента акредитирани докторски програми по „Финансово право“ има още в два университета на национално ниво (СУ „Св. Климент Охридски“, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“), а в ход е процедура за акредитирането на същата ДП в още два университета (ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ПУ „Паисий Хилендарски“), което показва нарастващия интерес към тази дисциплина. Преподавателите от катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ поддържат добри професионални отношения с колегите си, като редовно обменят полезна информация в областта, вкл. успешно взаимно си сътрудничат.

По 2.1.6.

Наблюдението, контролът и оценката на състоянието на документацията, свързана с докторските програми, се извършва от отдел „Оценяване и поддържане на качеството“.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- УНСС разполага с процедури за разработване и одобряване на програмите си;
- Университетът е изградил и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторски програми;
- Изготвени са образци на документи за предлаганите от институцията докторски програми;
- Разработени са процедурни методи и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дисертационни работи;
- Висшето училище е разработило механизъм за мониторинг, анализиране, оценяване, актуализиране и приемане (одобряване) на докторските програми за обучение.
- ЮФ на УНСС не представя достатъчно доказателства за: участие на експерти и заинтересовани страни, както и оказано съдействие от

потребителите на кадри при разработване на докторската програма; публикувани проучвания на степента на заинтересованост на работодателите по отношение на компетенциите, които се очаква да бъдат получени от докторската програма;

- Констатирана е необходимост от допълване на литературата, приложена към програмата за конкурсен изпит по Финансово право, както и от включване на повече специални дисциплини, по които да се положат изпити.*

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания както и подготовката на дисертационния труд.

По 3.1.1.

Висшето училище и ЮФ се стремят да осъществяват обучението на докторантите по докторските програми по начин, който ги насърчава да поемат активна роля в образователния процес, като се търси баланс между класическите и нетрадиционните форми и методи на обучение. Процедурата по обучение на докторанта позволява гъвкави модели на учене според неговите нужди и възможности.

Обучението на докторантите по Финансово право ще се осъществява по следните форми на обучение: **редовна, задочна и на самостоятелна подготовка**. Продължителността на обучението за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” по Финансово право е в зависимост от формата на обучение на докторанта: редовна, задочна и на самостоятелна подготовка. Редовната форма на обучение е със срок на подготовка до три години (36 месеца), задочна форма на обучение – със срок на подготовка до 4 четири години (48 месеца), а на самостоятелна подготовка - със срок на подготовка три години (36 месеца). Докторантурите могат да се трансформират от редовна в задочна форма по желание на докторанта. Срокът на докторантурата може да бъде удължен съгласно чл. 87 и 88 от Правилника за учебната дейност.

Обучението на всеки докторант се осъществява по индивидуален учебен план с разпределени по години образователните дейности, включващи **общотеоретична, специализирана и практическа подготовка**.

По 3.1.2.

Обучението в докторска програма „Финансово право“ ще се осъществява чрез съчетаване на **колективни, групови и индивидуални форми за обучение**. **Научният ръководител** носи отговорност за спазване на индивидуалния план на докторанта и осъществява системен контрол върху

изпълнението на заложените в него дейности, като при необходимост осигурява консултации с други специалисти от ЮФ.

По 3.1.3.

Докторантите ежегодно представят **отчет** за изпълнението на индивидуалния учебен план и за постигнатите научни резултати. Въз основа на представения отчет и на писмено мнение на научния ръководител катедреният съвет предлага на Факултетния съвет атестиране на докторанта.

Докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка академична година. Те представят пред Катедрения съвет отчет за извършените дейности през годината на атестирането. Научният ръководител дава писмено становище за работата на докторанта през отчетния период. При необходимост научният ръководител предлага съгласувана с докторанта актуализация на индивидуалния му учебен план за следващата академична година.

Катедреният съвет приема: становище за изпълнението на индивидуалния учебен план на докторанта и оценка на дейността му; предложение за положителна или отрицателна атестация на докторанта; предложение за актуализация на индивидуалния учебен план на докторанта за следващата академична година; препоръки за по-нататъшното изпълнение на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата и/или смяна на научния ръководител. Предложенията за атестация и актуализация на индивидуалния учебен план, както и промяната на темата и смяната на научния ръководител се утвърждават от Факултетния съвет.

Освен годишното отчитане, редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на катедрата отчет за изпълнението на индивидуалния си учебен план. Ръководителят на катедрата представя доклад до декана на факултета, придружен от отчетите на редовните докторанти. В доклада се посочват и докторантите, които не са представили отчет за съответния тримесечен период. Въз основа на отчетите деканът на факултета представя доклад до ректора на УНСС за изпълнение на ангажиментите на редовните докторанти по индивидуалните им учебни планове. Докторантът се атестира отрицателно от Факултетния съвет по предложение на Катедрения съвет в случаите, когато в рамките на една учебна година по индивидуален учебен план докторантът: не е представил два тримесечни отчета; е получил две отрицателни оценки в тримесечните отчети; не е представил един тримесечен отчет и е получил една отрицателна оценка.

По 3.1.4.

В Правилника за учебната дейност на УНСС е регламентиран редът за полагане на изпити от докторантите, съгласно индивидуалния учебен план. Изпитната процедура протича в съответствие с предварително обявения в учебната програма формат, като се отчитат както демонстрираните в хода на

изпита знания, така и изпълнението на самостоятелната докторантска работа.

Успешна форма за оценка научните постижения на докторантите в ЮФ на УНСС е възможността да представят резултатите от своя изследователски труд, чрез участие в организираните научни конференции, постоянни научни семинари и други.

По 3.1.5.

Докторантите могат да подават сигнали и жалби по въпроси, свързани с качеството на обучение или с действие/бездействие на отделни звена на университета или на отделни членове на колектива му. Не са предоставени данни, че през акредитационния период Комисията за академична етика е разглеждала жалби, свързани с нарушаване на етичните принципи от преподаватели, докторанти или студенти от професионалното направление.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- УНСС гарантира, че програмите се предоставят по начин, който насърчава докторантите да поемат активна роля в създаването на учебния процес и че оценката на докторантите отразява този подход;
- Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма;
- Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично отчитат пред обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност;
- Висшето училище използва ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите;
- Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

По 4.1.1.

Обучението на докторантите в Юридическия факултет се осъществява съгласно нормативната уредба, в съответствие с правни актове на следните нива:

Ниво 1 – национално законодателство.

Ниво 2 – актове, приети от органите на УНСС по делегация от правните актове на национално ниво: Правилник за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични

длъжности в УНСС; Правилник за прием на докторанти в УНСС; Правилник за учебната дейност в УНСС; Правила за признаване на придобити в чужбина степени, съответстващи на образователната и научна степен "доктор" или на научната степен "доктор на науките"; Административни процедури при обучението в докторски програми на УНСС; Образци на учебна документация; Индивидуален учебен план - модели на индивидуални учебни планове; Индивидуален учебен план на докторанта за професионално направление 3.6. ПРАВО; Процедура за провеждане и признаване на кредити по дисциплината за професионално направление (блок А) „Учебна специализация в чужбина“; Отчет за изпълнение на индивидуален учебен план, като са приети два такива: Отчет по образец за изпълнение на индивидуалния учебен план за докторантите, зачислени преди 16.02.2022 г. и Отчет по образец за изпълнение на индивидуалния учебен план за докторантите, зачислени след 16.02.2022 г., приет на АС на УНСС №1/16.02.2022 г. и др. - всички достъпни на сайта на Университета.

Приемът на докторанти по докторска програма „Финансово право“ ще се осъществява при спазване на актуалната законова уредба и посочените вътрешни актове на Университета, които уреждат условията и реда за прием на докторанти. Приемът в редовна или заочна докторантура, ще се извършва с публично оповестен конкурс. Конкурсът включва изпит по специалността – писмен и устен, и изпит по чужд език. Кандидат-докторантите, положили успешно конкурсните изпити, се класират по оценката от изпита по специалността. Въз основа на решение на Факултетния съвет, ректорът издава заповед за зачисляване на докторантите. В заповедта се посочват формата на докторантурата, катедрата, в която се организира обучението, срокът на обучение, професионалното направление и научният ръководител.

Приемът на докторанти в самостоятелна форма на обучение, се извършва без конкурс. В 14-дневен срок от депозирането на документите заместник-ректорът по НИД възлага със заповед обсъждането на проекта на дисертация в катедра „Публичноправни науки“. Катедрата провежда заседание в присъствието на кандидата. За обсъждането се подготвят две писмени становища от определени от катедрата хабилитирани лица или лица с образователна и научна степен „доктор“, заемащи академична длъжност в УНСС. Катедрата предлага зачисляването на кандидата в докторантура, или повторно разглеждане на проекта за дисертация след отразяване на направените при обсъждането бележки и препоръки, или приема окончателен отказ, без възможност за друго обсъждане. Ръководителят на катедрата в 7-дневен срок след обсъждането прави предложение до декана на ЮФ с доклад, в който се посочва решението на катедрата, за внасяне във Факултетния съвет за вземане на окончателно решение. Въз основа на положително решение на Факултетния съвет и след заплащане на таксата за обучение ректорът издава заповед за зачисляване на докторанта, съгласно доклада-самооценка.

За етапите на обучение и развитие на докторанта по този критерий и защита на дисертационен труд, в доклада-самооценка липсват данни. На интернет страницата на УНСС са публикувани утвърдени документи, които съпътстват приема на докторанти, процеса на обучението им - Индивидуален учебен план, Курсовете, които се изучават, обединени в два блока - А и Б, Изпитите, които се полагат и Процедура по защита на дисертационен труд. От нея е видно, че докторант се допуска до защита, при условие че: е отчислен с право на защита; подготвил е дисертационен труд, който е обсъден в катедрата, и е налице положително решение за готовността му за защита; разработеният труд отговаря на минимални национални изисквания към научната дейност, определени в ППЗРАСРБ. Упражненията, които докторантът може да проведе със студенти, са не повече от 60 часа за целия срок на обучение в докторантура. Докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка академична година. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие (март, юни, септември и декември). За тримесечното отчитане и за годишните атестации, докторантите подготвят отчет по единен за УНСС образец и го представят на ръководителя на катедрата. Образец на докторантски отчет е наличен на сайта на УНСС.

Няма разработен Докторантски справочник, отразяващ всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторанта, с който докторантът може да се запознае с целия цикъл на обучение, сроковете и правата и задълженията му. На интернет страницата на УНСС е обявена Процедура за разглеждане на документи по признаване на образователната и научна степен „Доктор“ в съответствие с чл. 5, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав на Република България, което се допуска и се извършва само за кандидати за заемане на академични длъжности в УНСС или за лица, заемащи академични длъжности в УНСС. Признаването на придобитите в чужбина научни степени, съответно отказът от признаване или прекратяването на процедурата, се извършва с решение на Академичния съвет, по предложение на Комисията по признаване на придобити в чужбина степени, съответстващи на образователната и научна степен „доктор“.

По 4.1.2.

По отношение на правилата и възможностите за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти е посочено, че докторантите могат да участват в научноизследователски проекти. Централна роля за включването на докторантите в научно-изследователска дейност имат организираните от Програмния съвет по НИД университетски проекти и прояви. Тази форма създава отлични предпоставки за приобщаване на докторантите към изследователската дейност, осъществявана от Университета. Видно е от доклада, че докторантите участват активно и в научните форуми на УНСС, както и е приложен списък на конференциите, организирани от УНСС в периода след 2016 г. Научноизследователската дейност на преподавателите, съвместно със

студенти и докторанти е един от основните критерии в процеса на атестиране на академичния състав и оценка на качеството на обучението съгласно Системата за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав. *Не са посочени и представени конкретни данни за участие на докторанти от катедрата или факултета в научноизследователски проекти или съвместни дейности на преподаватели от катедрата и докторанти. Посочено е, че към момента само 2 докторанта участват в научноизследователски проекти, финансирани от УНСС. Приложена е Справка за дейността на докторантите в катедра „Публичноправни науки“ (първичното звено, в което се провежда обучението по ДП „Финансово право“) в периода 2017 – 2021 г. от която е видно, че докторантите вземат участие в национални и университетски проекти, като последната година то е по-активно, но не достатъчно.*

По 4.1.3.

От доклада самооценка е видно, че докторантите участват в научните форуми на УНСС. Няма данни за относителния дял на докторантите, участвали в международни и национални научни проекти, както и за докторанти провеждали поне три месеца изследвания в др. ВУ или научни организации, както и за броя участия в научни форуми на 1 докторант. Видно е от справката, че трима докторанти са взели участие в научноизследователски проекти – с международно, национално или вътрешноуниверситетско финансиране, като е налице тенденция към увеличаване на броя на публикациите на докторантите и на участието им в научни форуми през последните години.

На интернет страницата на УНСС е обявена СЕЛЕКЦИОННА ПРОЦЕДУРА за участие на преподаватели в мобилност с цел преподаване/обучение между програмни и партниращи държави по програма “Еразъм+”, за учебната 2022-2023 година, която се провежда от УНИВЕРСИТЕТСКИ ЦЕНТЪР ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ към УНСС. В доклада е посочено, че Юридическият факултет има възможност да изпраща и приема студенти, докторанти и преподаватели по програма Еразъм за участие в учебния процес (мобилност за обучение или преподаване), както и да организира съвместно с европейски университети или фирми и изпраща в тях студенти за провеждане на международни студентски практики (мобилност за практика), *но няма данни за осъществен такъв обмен.* Подборът на студенти и докторанти за участие в мобилност по програма ЕРАЗЪМ се извършва чрез конкурс в края на м. февруари - началото на м. март. При наличие на незаети места допълнителен конкурс може да се открива и през м. септември-октомври.

По 4.1.4.

По този критерий данни в доклада няма. От интернет страницата на УНСС е видно, че функционира Система за управление на качеството. Системата за управление на качеството (СУК) в УНСС е внедрена със заповед на ректора от 10.05.2005 г. Съгласно т.8.5.2. от Наръчника по управление, за

проследяване статута и успеваемостта на докторантите техническите сътрудници от Дирекция Наука, сектор Докторантури поддържат и съхраняват база данни в Информационна система „Докторанти“, съдържаща пълна информация за обучаваните докторанти в УНСС, а в Дирекция Наука се води и база данни за статуса на докторанта, издаваните му документи и информацията за протичането на учебния процес чрез софтуерната Информационна система „Докторанти“, но данни за успеваемостта на докторантите в доклада няма, както и как практически се проследява протичането на учебния процес.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- УНСС осигурява изискуемите минимални процедури и практика за прилагане на предварително определени и публикувани регулации, които обхващат основните етапи на жизнения цикъл на докторантите;
- УНСС осигурява възможности за мобилност на докторантите, но няма данни и доказателства как тя се е реализирала;
- Няма данни да е създадена административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Няма конкретни данни за успешно завършили защиты по акредитираните докторски програми, обучението по които се осъществява от Катедра ППН, за броя на отчислените с право на защита и без право на защита, както и кои от защитилите докторанти продължават академичната си кариера след успешна защита и придобиването на образователната и научна степен „доктор“. Няма данни за професионалната реализация на обучаваните докторанти след доктората им.
- Видно от допълнително представените данни, през акредитационния период няма осъществена мобилност на обучаваните в Катедра ППН докторанти (посочено е участие на един докторант в качеството си на треньор на отбора на УНСС на международното състезание по търговски арбитраж – Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot 2020).
- УНСС не предоставя доказателства за регулярно провеждане на анкетиране, с цел обратна връзка за оценка на качеството на обучение на докторантите, не са представени и данни за професионалната реализация на завършилите докторанти и оценка на подготовката им от техните работодателите.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

По 5.1.1.

В доклада-самооценка е посочено, че в състава на катедра „Публичноправни науки“ се включват десет преподаватели, от които 6 хабилитирани и 4 нехабилитирани. От приложената справка за състава на катедра ППН е видно, че катедра ППН разполага с необходимия хабилитиран академичен състав на основен трудов договор за осъществяване на обучение по докторска програма „Финансово право“, а именно 5 хабилитирани и 5 нехабилитирани преподаватели. В катедрата има двама хабилитирани преподаватели на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма по научната специалност „Финансово право“ – проф. д-р Валери Димитров, доц. д-р Нина Чилова. Двама от хабилитираните лица са утвърдени специалисти в областта на Финансовото право, двама в областта на „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“ и останалите - в Административното право и процес.

Средната възраст на преподавателския състав по докторска програма „Финансово право“ е 58 г. Хабилитираните преподаватели са на възраст 49-67 години, а нехабилитираните преподаватели с ОНС „Доктор“ – между 32 г. и 60 г. Всички са на безсрочен ОТД с изключение на един хабилитиран преподавател в пенсионна възраст (професор по Финансово право).

Няма нехабилитиран преподавател в областта на докторската програма, въпреки че едноименната учебна дисциплина е предвидена като задължителна в Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист".

По 5.1.2.

В ЮФ на УНСС работят двама преподаватели в областта на докторската програма – един професор и един доцент. Данните за публикационната активност и участие в научни форми показват, че в периода 2016 – 2021 г. са издадени 6 монографии, 7 студии, значителен брой статии - 26, представени са 39 научни доклада, както и е налице висока цитируемост на преподавателите - 55 бр. цитирания. Издадени са книга, учебник и учебно помагало.

В периода 2017 – 2021 г. единият хабилитиран преподавател по Финансово право има 1 учебник, 1 студия и 5 статии, а другият – 1 монография, 1 учебно помагало и 2 статии. Препоръчително е да се засили публикационната активност на хабилитираните в областта на докторската програма преподаватели.

Представени са данни за по едно участие на двамата преподаватели в научни форуми, организирани от УНСС.

По 5.1.3.

Общият брой на изготвените през последните 5 години рецензии и становища от преподавателите, които са хабилитирани по научната специалност „Финансово право“ е 8.. От справката за участие в проекти е видно, че преподаватели от Катедра ППН са участвали в един международен, един национален и един университетски проект.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

- УНСС има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав която е част от стратегията за развитие на Университета.
- Подготовката на докторантите ще се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.
- Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.
- Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви в професионалната област, към която докторската програма принадлежи.
- Основното звено има капацитет за пълноценно обучение на докторанти и реализиране на образователни продукти в докторската програма по „Финансово право“ и в професионалната област, към която принадлежи.
- Няма данни и не се сочат доказателства за съвместно участие на преподаватели и докторанти в научно-образователни форуми.
- Установява се недостатъчна публикационна активност на хабилитираните преподаватели по Финансово право, както и минимално участие в научни форуми, и то само на организирани от УНСС.
- Липсата на нехабилитиран преподавател по Финансово право затруднява възможностите за осигуряването в по-дългосрочен план на приемственост и жизнеспособност на докторската програма.

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

По 6.1.1.

Статистическите данни и фактическите описания на наличната материална база в доклада-самооценка, осигуряваща обучението на докторантите е дадена за целия университет, като за ЮФ е посочено, че Юридическия факултет на УНСС има оборудвана съдебна зала (Зала 2120 – Съдебна зала; Нов корпус), в която студентите и докторантите могат да извършват симулации на съдебен процес за нуждите на своите изследвания. Основно административно звено на УНСС, подпомагащо заместник-ректора по НИД и

ректорското ръководство в реализацията на научната политика на УНСС, е дирекция “Наука”. Дирекция “Наука” се състои от сектори за административно обслужване на НИД, в т.ч.: “НИД и научни прояви”; “Научни съвети и конкурси”; “Докторантура”; “Научни издания”.

В доклада няма данни за текуща документация, отразяваща научната активност на обучаващото звено и библиотечните ресурси на висшето училище или на ЮФ по професионалното направление. От данните в доклада е видно, че Библиотеката на УНСС предоставя достъп на своите читатели до няколко пълнотекстови бази-данни, посочени в Доклада самооценка.

По 6.1.2.

Спецификата на докторската програма по Финансово право не предполага провеждането на експерименти, практики и експедиции, поради което такива данни в доклада няма.

По 6.1.3.

В УНСС е изградена **вътрешната комуникационна свързаност** в централната сграда и е осигурена национална и международна свързаност. Всички компютри в Университета имат достъп до локалната университетска мрежа.

По 6.1.4.

Юридически факултет на УНСС стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в издаваните от УНСС: Икономически и социални алтернативи, Economic alternatives (на английски език), Годишник на УНСС (на английски език), Научни трудове (на български или английски език), както и в реномирани международни издания.

Статистически данни за публикационната активност на докторантите и за публикациите в реномирани списания с импакт фактор и импакт ранк няма.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- УНСС разполага с добра материална и информационна база, осигуряваща високо качество на обучението и научноизследователската дейност на докторанти, в т.ч. аудитории и работни места, компютри и специализирани зали, библиотечен фонд, достъп до електронни информационни ресурси и бази данни и др.
- В университета се провежда политика за стимулиране на научната и творческа дейност на докторантите и за публикуване на техните резултати в реномирани издания. В съответствие с тази политика, докторантите по ДП „Финансово право“ ще имат възможност да провеждат научни изследвания и реализират публикации в реномирани научни издания.
- Резултатите от научните изследвания на докторантите се представят на конференции, организирани от УНСС, участието, в които е безплатно за докторанти към университета. Представените разработки се

публикуват в издания с присъден ISBN и в реферирани и индексирани бази данни.

- УНСС не предоставя конкретна информация и доказателства за насърчаване и подпомагане на научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите от катедра ППН, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА Критерий 7.1.

Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

По 7.1.1.

В доклада-самооценка е посочено, че в УНСС функционира компютърна система за управление на административната и учебната дейност, състояща се от отделни компоненти, които са интегрирани и осигуряват цялостното дигитално управление на университета. Основните компоненти са: Web-базирана информационна система „Учебни планове“; Web-базираната онлайн система за отчитане на научноизследователската дейност в УНСС; Система за интранет-базирано управление на Индивидуалните планове; Система за онлайн плащания; Модул за изпращане на данните към МОН; Система за безжичен достъп до Интернет на студентите и преподавателите в учебните зали на УНСС, но не са приложени доказателства, както и какнво е значението на тези системи за обучението на докторантите. Освен това в УНСС действа Междунниверситетски център за развитие на кариерата.

Не са посочени конкретни данни за това, че УНСС събира и анализира информация за: дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни; осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти.

По 7.1.2.

Не са представени данни.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- В доклада самооценка се сочи, че в УНСС се събира и анализира информация за: дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и

наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти. Не са представени конкретни данни.

- УНСС не предоставя информация и доказателства за развитието и успеваемостта на докторантите; за удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; за кариерното развитие на завършилите докторанти. Няма доказателства за обсъждането и публичното огласяване на ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна. Няма данни и за реализацията на обучаваните докторанти по акредитираните докторски програми, обучението на които се осъществява от Катедра ППН. Липсват данни за провеждани анкети с работодатели за удовлетвореността им от подготовката на защитилите докторанти.*

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

По 8.1.1.

На интернет страницата на УНСС се публикува информация относно предстоящите и проведените научни форуми с участието на докторанти. Всички научни университетски форуми се провеждат с участието на докторанти – те участват както в организационните комитети, така и с доклади в самите форуми.

В доклада самооценка не се сочат данни за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма, а от интернет страницата на ЮФ се установява, че няма публикувана информация за докторската програма и обучаваните докторанти. В раздел „Докторанти“ е налице оскъдна информация – публикувани са само Учебна програма по „Методология на правните изследвания“ и Програма-график относно курс за обучение на докторанти по „Методология на правните изследвания“ за учебната 2022/2023 год.

По 8.1.2.

УНСС има сключени договори с около 100 чуждестранни университета. Отделно от това, такива договори се сключват и на ниво Юридически факултет. Понастоящем са налични договори в професионално направление „Право“ със следните институции: 1. Instituteto Politecnico do cavado e do Ave, Португалия; 2. University of Bucharest, Румъния; 3. Universite Lille 2, Лил, Франция; 4. Universite Paris-13, Париж, Франция; 5. Северо-западний институт управления РАНХиГС, Санкт-Петербург, Русия; 6. Leipzig University, Лайпциг,

Германия; 7. Saarland University, Саарбрюкен, Германия; 8. Universidad Loyola Andalučia, Андалусия, Испания; 9. Universita Degli Studi di Napoli Federico II, Неапол, Италия; 10. Seconda Universita Degli Studi Di Napoli, Неапол; 11. University of Bialystok, Бялисток, Полша; 12. Alcide De Gasperi University of Euroregional Economy, Jozefow, Полша. През 2016 година са подписани 4 нови споразумения, които включват обмен на докторанти с Юридическия факултет на Университета в Загреб, Икономическия университет във Виена, с Университета Тилбург и с Юридическия факултет на Университета в Крайова.

Докторската програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕС или извън ЕС, позволяваща професионална мобилност на докторантите. Доколкото Финансовото право е основен правен отрасъл и неговата значимост намира място в обучението на студентите в специалност „Право“ във всеки един от юридическите факултети в България и Европа, докторската програма е насочена към област, която е с важно значение за академичните правни изследвания в България. Обучението в докторската програма по финансово право ще позволява да се осъществи устойчив процес на задълбочена подготовка на кадри, които да придобият комплекс от качества за компетентно осъществяване на научно-изследователска, научно-практическа и преподавателска дейност в областта на финансовото право.

По 8.1.3.

В доклада самооценка се сочи, че Юридическият факултет на УНСС насърчава участието на докторанти в международни форуми у нас и в чужбина, включително чрез предвидените разходи за командировки в научните проекти, в които участват докторанти, *но не са представени конкретни данни. Видно от допълнително представената справка за обучаваните в катедра ППН докторанти по други докторски програми, почти всички техни участия са на форуми, организирани от УНСС.*

Няма данни за договори за съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *Представени са съответни данни за научните издания на обучаващото звено, свързани с академичната област докторската програма.*
- *Формите за включване на студенти и докторанти в изпълнението на изследователски проекти се популяризира чрез: уебстраницата на УНСС и изданието „Вестник на УНСС“; издания и други форми за популяризиране на научните и/или творчески резултати по специалността; публикуване на информация за научни форуми по тематиката на докторската програма, в които биха могли да се включат докторантите.*
- *В доклада самооценка не се сочат данни за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма, а от интернет*

страницата на ЮФ се установява, че няма публикувана информация за докторската програма и за обучаваните докторанти.

- Няма данни за договори за съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации.

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1.

Цялостната организация на учебния процес в УНСС, вкл. и по докторските програми, на учебната документация, документооборота, експертната информационната осигуреност на учебния процес, са предмет на наблюдение в рамките на вътрешни одити. Политиката по качеството на УНСС е да провежда висококачествено обучение в различните образователно-квалификационни степени, форми и равнища на обучение в съответствие с традициите и ценностите на българското висше образование, световния опит и съвременните образователни тенденции на водещи университети.

Докторските програми, които са елемент от образователния профил на УНСС, са предмет на анализ при всяка процедура за програмна акредитация и при обсъждането на стратегията за развитие на професионалните направления. Подборът на кандидат-докторантите по докторските програми се анализира.

По 9.1.2.

Университетът за национално и световно стопанство разполага със строго регламентирани процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, свързана с докторските програми (учебни планове, учебни програми и т.н.).

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- УНСС следи и периодично преразглежда своите програми, за да се гарантира, че те постигат определените цели и отговарят на нуждите на студентите и обществото. При наличието на съответните процедури и практики за развитие, се осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторските програми.
- Прегледите и набелязаните мерки за изпълнение на препоръките от одитите водят до подобряване на програмите, като УНСС прилага процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.
- Искането е за акредитиране на нова докторска програма, поради което няма данни за обновяването на учебната документация.

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

По 10.1.1.

При проведения ресертификационен одит се констатира, че УНСС поддържа система за управление на качеството и ефективно и непрекъснато подобрява качеството на услугите в областта на обучение във всички степени и форми на висше и продължаващо образование; управление, поддържане на качеството на обучението на академичния състав и на научноизследователската дейност в университета и в неговите основни и обслужващи звена, съгласно изискванията на Закона за Висшето образование. По време на одита не са констатирани несъответствия и зони за подобрене. Целите на одита са постигнати, представени са доказателствени средства за съответствие с всички изисквания на стандарта ISO 9001:2015. Потвърден е обхватът на сертификация: провеждане на обучение във всички степени и форми на висше и продължаващо образование; управление, поддържане на качеството на обучението на академичния състав и на научноизследователската дейност в университета и в неговите основни и обслужващи звена, съгласно изискванията на Закона за висшето образование. Информацията, предоставена на NQA Bulgaria съответства на реално констатираните наблюдения по отношение на обхвата на сертификация, броя на служителите, изключенията, описание и взаимодействие на процесите в университета.

В УНСС действа ефикасна система от външни одити и ежегодни прегледи на Системата за управление на качеството от ръководството. Тя позволява своевременно да бъдат идентифицирани реални и потенциални несъответствия и зони за подобрене в работните процеси на университета, в това число и работните процеси на докторската програма по „Финансово право”.

Изградена е надеждна организация за предприемане на коригиращи и превантивни действия без необоснована забава за отстраняване на причините за евентуални несъответствия.

Липсват достатъчно данни за докторски програми, които са претърпели промяна в резултат на препоръките от външни оценки. Липсват данни за дадени препоръки, респективно изпълнение на препоръките и решения на АС и ФС, за отстраняване на слабости от предходна акредитация.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- *В УНСС функционира сертифицирана система за управление на качеството (СУК), съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2016, която подлежи ежегодно на планирани проверки от външни агенции, признати на национално и международно ниво (Intertek), чрез набор от контролни и ресертификационни одити.*

- Последните акредитационни процедури, през които УНСС преминава успешно, са свързани с получаване на институционална акредитация, програмна акредитация за професионално направление 3.6. Право.
- Липсват достатъчно данни за докторски програми, които са претърпели промяна в резултат на препоръките от външни оценки.
- Липсват данни за дадени препоръки, респективно изпълнение на препоръките и решения на АС и ФС, за отстраняване на слабости от предходна акредитация.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана, приема, че са налице всички основания да се даде програмна акредитация на докторска програма „Финансово право“ от професионално направление 3.6. „Право“ в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство.

SWAT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
ЮФ на УНСС разполага с необходимата материална база и информационна инфраструктура за обучение на докторантите	Недостатъчна активност на докторантите в програми за мобилност и научноизследователски проекти.
	Недостатъчна публикационна активност на хабилитирания академичен състав, провеждащ обучението
Обучаващото звено разполага с хабилитиран състав по специалността (един професор на срочен договор (на 67 г.) и един доцент на първи ОТД)	Липса на традиция за устойчиво публикуване на информацията относно докторските програми и относно обучаваните докторанти
Възможности	Заплахи
Налице са предпоставки за осъществяване на академичен обмен и за по-активно участие на докторантите в международна мобилност и в изпълнение на научноизследователски проекти.	Участието на обучаваните докторанти и на преподавателите предимно в научни форуми, организирани от УНСС, ограничава възможностите им за по-голяма разпознаваемост

Профилът на УНСС и спецификата на докторската програма позволяват по-тясно сътрудничество между Юридическия факултет и останалите факултети на университета, както и провеждането на интердисциплинарни изследвания	Липсата на нехабилитиран преподавател с квалификация в областта на докторската програма рефлектира негативно върху възможността за осигуряване на приемственост и съответно върху нейната жизнеспособност.
---	--

С оглед на направените констатации, могат да бъдат отправени следните **ПРЕПОРЪКИ**:

1. Да се засили публикационната активност на хабилитираните в областта на докторската програма преподаватели. **Срок: постоянен;**
2. Да се актуализира литературата, посочена в програмата за конкурсен изпит по Финансово право и да се включат в учебния план повече специални дисциплини, като част от обучението. **Срок: 31.03.2023 г.**
3. При обновяването на документацията да се прави допитване до експерти и заинтересовани страни, вкл. потребителите на кадри. **Срок: постоянен;**
4. Да се осигури устойчиво публикуване на достатъчно информация относно докторската програма и обучението на докторанти. **Срок: до края на учебната 2022-2023 г.**

Председател на ПКСПНСО:

**доц. д-р Екатерина
Салкова**